

INEX - Sdružení dobrovolných aktivit

Letní Zpravodaj 2006

INEX - SDA vyhlašuje velkou letní fotosoutěž pro všechny vedoucí a účastníky letošních workcampů (wc). Témata pro svou tvorbu najdete níže. Vyvolané fotografie v minimálním formátu 15x20 cm zasílejte nebo doneste osobně na adresu pražské kanceláře: Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1, heslo FOTOSOUTĚŽ. Zahájení soutěže 1. června 2006, uzávěrka soutěže 15. září 2006. Díla dorazivší po tomto termínu již bohužel nemohou být akceptována.

tváří v tvář (portrét)

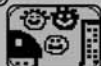
u nás na wc

jiný kraj, jiný háj (krajina)

dělání, dělání ...

Túra multikulturou

2

K fotografiím nezapomeňte přiložit přihlášku do soutěže, kterou si stáhnete na www.inexsda.cz/fotosoutez_prihlaska. Porota, kterou vám již brzy představíme, vybere tři nejzdařilejší fotografie v každé kategorii a vítězové budou příjemně odměněni! Slavnostní předání cen spolu s výstavou proběhne na říjnových oslavách 15. narozenin INEX-SDA.

0

0

„Podělte se s námi o svůj svět ...“

6

Více informací na www.inexsda.cz nebo na emailové adrese: fotosoutez@inexsda.cz

Pořadatel soutěže: Sdružení INEX-SDA, Senovážné náměstí 24, 116 47 Praha 1

Milí dobrovolníci tělem i duší, popřípadě zájmem!

Ačkoli se to nezdá, slaví INEX – Sdružení dobrovolných aktivit v tomto roce už 15. narozeniny. Symbolická oslava tohoto výročí, a tím i vstupu INEXu – alespoň měřeno parametry lidského věku – do jeho dospělejšího a profesionálnějšího úseku života přitom proběhla 1. června, kdy se Martina Jirasová, dlouholetá dobrovolnice, školitelka a místopředsedkyně sdružení, stala jeho (první) ředitelkou. Na opravdickou oslavu se všim, co k ní patří, se můžete těšit na říjen tohoto roku. Kde, kdy a jak se bude konat, se včas dozvíte...

Co vás čeká v tomto Zpravodaji, se ale můžete dozvědět hned.

Těšit se můžete na zprávy z poboček v Brně, Kosteleckých Horkách i Tvarožné Lhotě, ke kterým je připojeno i pár letních pozvánek, a ujít si nenechte ani reportáže ze seminářů v Arménii a Kosteleckých Horkách. Kromě článků popisujících workcamps v Mexiku a Jordánsku, které pro nás sepsaly Hanky Dušáková a Svobodová, si budete moci nově přečíst i zážitky z dlouhodobých projektů: článek Evy Janů z Belgie a dvě zprávy z projektů Evropské dobrovolné služby Radky Humlové z Francie a Pavly Bauerové z Polska. Určitě nepřehlédněte ani článek Jany Krczmářové o fotbalově-rozvojovém červenci, který INEX-SDA čeká...

A nakonec bychom vás také rádi upozornili na fotosoutěž, kterou INEX-SDA toto léto pořádá. Probíhá v několika kategoriích a její bližší podmínky najdete na protější straně.

Přejeme vám krásné léto, hezké čtení, focení, dobrovolné pracování a těšení se na podzim a inexí narozeniny!

Všichni, kdo se na přípravě Zpravodaje podíleli

Jarek Kundrát

Brněnská regionální pobočka má za sebou další kus práce. V letošním roce se snažíme od samého začátku zejména o stabilizaci současných projektů, jejich lepší návaznost mezi sebou. Dlouhodobé zkušenosti už nám pomalu velí, abychom naše sociální projekty nedělali jen tak, že tu či onde s nadšením trochu prospějeme dětem, ale abychom na starosti našich klientů nahlédli z komplexnějšího hlediska. Zatímco doposud se všechny aktivity víceméně realizovaly v rámci programu Pět P, nyní se zamýšlíme nad tím, že některé z našich činností přece jen mají jiné požadavky na kvalitu a znalosti dobrovolníka, jiný dopad na různou skupinku dětí. Účastníme se také celobrněnského projektu Komunitního plánování sociálních služeb. Struktura projektů, kterou připravujeme na rok 2007, nám umožní posílit realizační tým a otevřít některé aktivity mnoha novým dětským klientům. Proto se vy,

zájemci o práci s dětmi, můžete začít těšit na to, že vás naše pobočka brzy osloví s novými možnostmi zapojení do naší činnosti a našich projektů.

A teď už zase trochu z konkrétního dění. V letošním roce opět probíhá spousta odpovědných aktivit pro neorganizované děti a mládež v rámci projektu Malovaný rok a v rámci projektu Veselá škola. Tento volnočasový kroužek pro děti ze základních škol začíná být čím dál více populární. V letošním roce jsme zaznamenali nárůst zájmu dobrovolníků o tento projekt a také podstatně zvýšený zájem brněnských škol o spolupráci s námi. Projekt se tak velmi pravděpodobně rozšíří z Masarové i na školu pro děti s poruchami chování na Palackého třídě v Králově Poli. Těší nás i nová spolupráce se školou Řehořova, Kamenačky a Svážná. Pro děti z Pět P byl zrealizován tradiční jarní výlet. Tentokrát jsme odcestovali do Mladočova do Litomyšle a připravili pro děti náročnou turistickou túru do Touloupcových Maštálí. Na zpáteční cestě jsme nemohli vynechat ani zámek a jiná atraktivní místa městečka Litomyšl.

Týmová cesta pozpátku

Co nás těší, je stálá základna dobrovolníků a zájem o tento projekt. V současné situaci už však bohužel musíme přemýšlet nad tím, jak pokračovat dál, protože poptávka po projektu ze strany rodičů a dětí začíná výrazně převyšovat naše kapacitní možnosti.

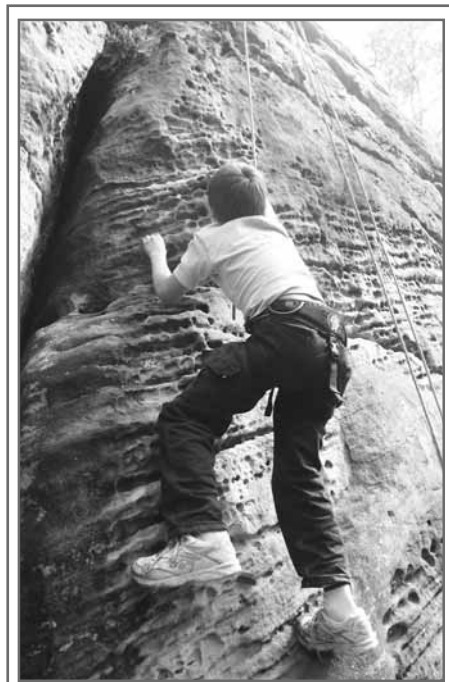
A co připravujeme pro nejbližší měsíce? Naše děti už se těší na tradiční letní tábor, který se uskuteční ve dnech 3.7. – 11.7. v Dědově mezi Adršpachem a Teplicemi nad Metují. Pro děti je připraven pravý kovbojský příběh, stanou se osadníky na Divokém Západě. Na 22. a 23.7. připravujeme dva benefiční turnaje v malé kopané. Ten první, za účasti dětských týmů, mezi kterými nebude chybět ani tým brněnského Inexu, bude sehrán ve prospěch veřejné sbírky Pomozte dětem, ten druhý, turnaj dospělých, na činnost našeho sdružení. Hrát se bude o „Modrý pohár“. I v kategorii dospělých nás bude reprezentovat dobrovolnický

tým, který vznikl velmi spontánně a určitě se pokusí reprezentovat naše sdružení co nejlépe. Pravidelně trénuje a má ambice hrát od září třetí ligu malé kopané. Pro dobrovolníky chystáme v červnu setkání v Dědově a v říjnu další setkání, kdy navštívíme pravděpodobně jednu ze dvou dalších poboček Inexu v rámci tradičního přijímání nových dobrovolníků do našich řad.

Naše projekty jsou v letošním roce financovány z výtěžku veřejné sbírky Pomozte dětem (více informací získáte na www.pomoztedetem.cz), grantem Nadace Eurotel (www.nadace-eurotel.cz) a dotacemi z Magistrátu města Brna, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva vnitra ČR.

Kamarádky z 5 P

Malý horolezec

SPRING IN THE BLUE HOUSE

Anesta Mocker

Once it was the end of March, the snow was slowly melting and it was getting warmer. The time went by and the meadows were still brown. Then the sun got more power and every day you could wonder about the buds opening more and more on the trees and flowers and the grass got its colour back – a fresh and effectual green which is like honey for everone´s soul and blessing for our eyes which were already off of all these white, grey and brown landscapes.

The nature was waking up after the long winter – and also we in the Blue Houses were getting active.

On Thursday 30th March there was the first seminar for campleaders, which prepared young people to guide workcamps we are preparing and organizing.

Already on the next day after the campleaders´ training – 3rd April young people from all over the world were arriving. Together with CCIVS (The Co-ordinating Committee for International Voluntary Service) INEX-SDA organized an international seminar „Cultural diversity and voluntary service: international solidarity or diversity consumption?“ The participants´ jouneys were starting in Ukraine, Armenia, Egypt, Palestine, Portugal, Germany, United Kingdom, Vietnam, Kenya and Denmark. Together we were around 25 people and we had one aim, to get the intercultural atmosphere and to discuss and discover cultural diversity. During these seven days we had a tight organized schedule which made us discussing and working on the new modul for leaders of intercultural seminars or

Anesta u prezentace FairTradových i místních produktů

Hrajeme po evropsku

workcamp till the night. But – don't worry – we didn't miss to have relaxed time and fun together – like to watch the Vietnamese girl seeing the snow falling down on the earth the first time in her life – and this in April!?

But there was also the Easter workshop (Velikonoční dílna) on April 8th where the participants of the seminar met the people from this region during scatching or colouring eggs, making pomlázka or painting cakes with sugar overglaze. The local children could search for chocolate eggs in the garden how it is tradition in France and Germany.

On April 10th we made our evaluation of this seminar. And in me there remained a feeling I got many new ideas for my own personal life, meeting other cultures and it was a great time rising my scope of mind, but I missed the satisfaction that I reached something what I can explain to somebody else.

Then I came back to the Blue Stone House. The spring with its warm temperatures and the waking nature was long awaited and on the

Day of Earth (Den země) we could enjoy the really hot sun on the square of Vysoké Myto watching schools of the town walking around and catching informations and playing games and the teachers and adults were looking around as well and buying from time to time some wooden bowles, iron emblazonment, ceramic dishes, patchwork, flowers, ... and of cause food! The children were meanwhile fulfilling the ground with different coloured srew-caps from plastic bottles. With chalk colors was the smiling sun given an the children were following the lines and were creating a creative picture. This we were discovering from time to time because we were mainly representing INEX SDA with all its activities we were sowing on posters and flyer and the assortment of the products from our infocentre – our Horecký čaj and fairtrade chocolate. And of course also we – the volunteers – were there!

On this nice afternoon Jeremy was arriving. He is French and was making a project after his european voluntary service (EVS) in

Portugal – called future capital. He travels around Europe visiting environmental projects like us. His journey aims to connect these projects and organisations with the help of his homepage. He stayed nearly six days. In this time he got an impression of our daily life. He was making photos, filming us in daily situations and also enjoying the silence of the nature. A selection of these impressions will be on his homepage LINK!? In the evening we were making music together.

During his stay we were already preparing the next seminar. Play European was our topic for the first seven days of May. For this Pamela Leopold from Grenoble in France came to us. She is working there three years in the „Maison des Jeux“ (House of Games) and at this time she was helping Marie (French EVS volunteer here) to lead the group. The participants came mainly from the Czech Republic, but also from Wales, Bulgaria, Slovakia and me from Germany. We were quite a small group of only 10 people, which made me a bit afraid about our conversations. But there was no reason for this indeed, because during these seven days we got somehow familiar. During playing many traditional games from all over the world e.g. from Korea, Japan, North America, Arabia, India and building our own table board game from wooden disks we had much time to get to know each other – and this in a deeper way like in the seminars before I participated. Among other things this made the seminar to a special one. But we were discussing also about the pedagogical background including different kinds of games also connected with the development of the children. So we were seeing the game in our definition we found really close connected with education.

Some of the participants were expecting more theory and European dimension transmitted during the seminar, me included. But the topic was the tool – non-formal education! This means also to learn through emotions and own experiences – learning by doing! And when

I remember the CCIVS seminar where we were talking over one week and I had nothing after that in my hand to show. And the end and the aim of the project was the practical application – the workshop of games and also alternative music instruments for the public on the 7th May. So we were successfully running this afternoon with children and their parents with playing games, losing and winning, helping with rules and enjoying the time with thinking about new game strategies.

These games were also used during the lunch break for the children of the basic school group of this year visiting us on the 16th May on behalf of Environmental education for schools. There were 60 children – first and third class – which were listening to Petr Zeman about „Hospodařská zvířata“ and making cheese with Marie and baking bread with Lenka Rejlová. This besides the children was also a big challenge for us to take. Now we are satisfied with the result but tomorrow is already coming the next school group and we hope we will have good luck with the weather – because the spring is showing now its rainy face, but at least it is warm. And now I will go to make fire in the new outdoor oven we built to make it ready for baking the bread in it tomorrow.

I hope you enjoy the energy of the sun and growing nature as well.
Let's stay active!

Best regards from the goats, chicken and sheep, cats and Uho!, our dog and the Blue Stone House inhabitants.

CCIVS – LABORATOŘ – MODUL: co mají tahle slova společného?

V Kosteckých Horkách to na začátku dubna vřelo v hrnci mezinárodní výměny zkušeností. Palestinci česká kuchyně sice moc nechutnala, Egypťan postrádal klidné místo k pravidelnému modlení, Maročana naše úřady do země vůbec nepustily, Keňan si ve svém diáři dopřál jen dva dny pro návštěvu Česka, portugalský aktivista Fair Trade si nenechal ujít žádnou příležitost pro náležitou propagaci svých aktivit, arménská děvčata byla vždycky šik, Phuc z Hanoje se neustále usmívala, Řekyně byla díky svému filozofickému zázemí nezdolnou diskutérkou, německé zastoupení se podílelo zejména na večerní hudební produkci a hlavní školitelka hbitě odpovídala pěti jazyky na všechny možné i nemožné otázky.

Organizace CCIVS při UNESCO uspořádala v našem školícím centru seminář s názvem Cultural diversity and voluntary service: international solidarity or diversity consumption? Za nápadem uspořádat takové setkání stojí reflexe používání metod interkulturního vzdělávání přímo na workcampech. Dobrovolnické organizace dlouhodobě propagují využití jedinečné příležitosti, kterou workcamp nabízí, k lepšímu poznání kultury „těch druhých.“ Zatím ale neexistuje ucelená metodologie, která by vedoucím workcampů dala návod na hry a aktivity, které mohou mezinárodní skupině nabídnout a pracovat s tématem kulturních rozdílů do větší hloubky. Využívání takových metod by mělo vést k lepšímu pochopení významu stereotypů, předsudků, hodnot, různých typů identity, apod.

Účastníci semináře CCIVS

Hlavní školitelka Simone, která na seminář přijela i se svými dětmi

Organizace CCIVS během semináře představila příručku, která je pilotním pokusem o návod k takovým aktivitám pro vedoucí workcampů. Tzv. Modul je sbírkou teorie, her a aktivit k interkulturnímu vzdělávání. Cílem semináře bylo vyzkoušet některé z aktivit, okomentovat možnosti jejich použití a naplánovat na tento rok tzv. „Laboratory workcamps“ – workcamps, na kterých bude příručka použita v praxi. Díky velmi pestrému složení účastníků tak během tohoto roku vznikne reprezentativní vzorek názorů na možnosti využití Modulu a návrhy na jeho úpravy. INEX-SDA se do projektu zapojil také, „laboratoři“ se stane jeden z workcampů v Kosteckých Horkách.

Více informací o semináři naleznete na stránkách pořádající organizace:
<http://www.unesco.org/ccivs/New-SiteCCSVI/CcivsOther/culturaldiversity/cultdivseminar2006.htm>

CCIVS (Co-ordinating Committee for International Voluntary Service/ Koordinační výbor pro mezinárodní dobrovolnou službu). CCIVS bylo zřízeno v roce 1948 za podpory UNESCO, jako reakce na potřebu koordinace dobrovolných organizací, které vznikaly po II. světové válce s cílem podílet na obnově zničené Evropy. V současnosti jsou jeho členy nejen evropské organizace, ale také organizace z Afriky, Asie, Ameriky a arabských států. Hlavním cílem organizace je podporovat, propagovat a v celosvětovém měřítku rozvíjet spolupráci mezi organizacemi zabývajícími se dobrovolnou službou. Více informací naleznete na <http://www.unesco.org/ccivs/>

Martina Jirasová
e-mail: martina@inexsda.cz

DOBROVOLNÍKEM V MEXIKU*Hanka Svobodová*

Mám za sebou dva lety, mezi nimi spánek na Heathrow, úžas z čistoty mexického letiště a stojím u výlezu z metra... Koukám do Lonely Planet a než si vůbec uvědomím, že nevím, kudy se vydat k Antropologickému muzeu, už je tu Carlos Lazaro a ptá se: „¿Buenos días, puedo ayudar?“ neboli „Dobrý den, mohu pomoci?“. Za celou dobu, co jsem v Mexiku byla, se mi tohle stalo ještě několikrát – místní jsou prostě skvělí! Hodní, milí, ochotní pomoci, časově naprosto bezstarostní (to ale není vždy k dobru) a taky zvědaví. Když mi Carlos vysvětlil cestu do již zmíněného muzea (španělsky Museum de la Antropologia), které je mimochodem lepší, než cokoli jsem zatím viděla alespoň v České republice a dobře tu poznáte život minulých i současných mexických kultur, zeptal se: „Co nového se děje v Evropě?“ No z téhle otázky jsem myslela, že upadnu – no schválně, co byste odpověděli?

Valadores je rituál kmene Totanaků probíhající před Antropologickým muzeem. Pět Indiánů vyleze na stožár (dříve osekaný vysoký kmen stromu) a čtyři se na provaze obtočeném kolem nohou za zpěvu pátého spustí dolů – jak se provaz odmotává, oni se obtáčejí kolem stožáru. Dříve, než tu byli turisté a jejich „money“, sloužil rituál k zajištění dobré úrody...

Nejsem ale obyčejný turista a tak se po procházce v parku Chapultepec, návštěvě muzea, shlédnutí rituálu Valadores a hlavního náměstí v Mexico City Zocala vydávám vždy plným metrem k autobusovému nádraží – pojedu do Pochutly a odtud do Mazunte, vesnice, kde má začít můj dobrovolnický projekt na ochranu mořských želv. Dopravní síť je tu sice dobrá, ale to ještě neznamená, že v buse ještě musí být místo – no nic, pojedu s přestupem.

Po devatenácti hodinách cesty na silnicích, kde zřejmě jen náš řidič (tedy možná) měl řidičský průkaz – Mexičané jezdí vážně hrozně, jsem konečně dojela do Mazunte.

Na posledním úseku trasy jsem potkala další dobrovolnici. Jmenuje se Adriana a je z mexické Tijuany. Společně jsme našly Centro Mexicano de la tortura, kde nás měli očekávat. A hledáme

Mexiko, jak ho znáte z hodin zeměpisu...

Kareta zelenavá

a hledáme... Nikdo nás nečeká a vrátitý ani neví, že mají dobrovolníci přijet. Rázem nás uklidňuje ředitel tohoto Želvího centra a dává nám místnost k ubytování. Vše, tedy téměř, se vyřešilo už druhý den – přijel Xavier, vedoucí našeho kempu, ještě s další dobrovolnicí.

Ano, mají tu být dobrovolníci. Co je tedy nedořešené? Naše práce! Ředitel Centra tvrdí, že na pláži má dost lidí a my tedy místo pomoci ohroženým želvám pomáháme v Centru čištěním ubikací vodních i sladkovodních želv, připravujeme potravu, udržujeme zahradu a mimo jiné i malujeme zdi... No, není to to, co jsem si představovala, ale jsou tu fajn lidi, ve volném čase se opalujeme (v oceánu se díky proudům nedá plavat) a užívám si i zdejší výbornou kuchyni.

Konečně se jedem podívat i na pláž Escobilla, zde jsme měli původně pracovat. Lidi jsou tu dva – postarší unudění biologové hrající karty. Moc se jim nechce zvednout se a ukázat nám svou práci – možná proto, že moc nic nedělají. Měli by večer a v noci pozorovat želví samice, které se po dlouhé cestě namáhavě snaží dostat ze svých útrob pingpongovým míčkům podobná vajíčka. Po odchodu matky by biologové měli vejce vyhrabat a dát do krabice s pískem, kde se malé želvičky bezpečně vylíhnou. Když to totiž neudělají, mláďatům jednoho z osmi druhů mořských želv (všechny jsou ohroženy vyhubitím) hrozí hned několik nebezpečí. První a zásadní je, že na stejné místo za čarou přílivu může přijít další želva a vyhrabáváním vlastního

Vejce karety

hnízda zničí vejce zde již uložená. Na vejcích stejně jako na čerstvě vylíhých želvičkách si také rádi pochutnávají krabi. Mláďata ale chutnají i rackům, fregatkám a dalším. Můžete namítnout, že tato nebezpečí hrozila želvám od začátku jejich existence, ale co takhle zmenšující se množství pláží, kde želvy svá vejce klást mohou, nebo vykrádání hnízd – protože vejce prý ženám pomáhají na plet a mužům na potenci (nesmysl)!? Také jsou okolo pláží světla a malé karetky, které se běžně na své cestě od hnízda za mořem orientovaly podle hvězd, matou. V moři plave spousta igelitů a jiných lidských odpadů a želvě, která to na první pohled nerozezná od medúzy, takové jídlo moc neprospívá. Navíc se loví pro krunyře používané na různé ozdoby... Prostě nebezpečí je opravdu mnoho a to jsem si určitě nevzpomněla na všechny!

A naši biologové – do bezpečí vajíčka rozhodně nedávali. Občas se po pláži projeli na čtyřkolce, spočítali tak nějak od oka samice karetek zelenavých a do svých knih zaznamenali, že tolik snůšek uložili do bezpečí... Dost mě tenhle přístup vyvedl z míry, ale měla jsem smůlu. Byrokracie vládne i v Mexiku, a tak se ochrana Karet zelenavých na pláži Escobilla, jejich největším líhništi na světě, asi nezlepší. Bylo mi totiž sděleno, že na místo těchto „odborníků“ nemohou nastoupit jiní, třeba z Evropy, kteří by se snažili více. A proč? Protože by Mexičani neměli práci... Aha, no snad je napadne dát na to místo alespoň třeba zrovna dostudované mexické biology – určitě by nebyli tolik otrávení... No uvidíme.

Ale co jinak bylo zajímavé? Modří mazurští krabi, všudypřítomní vyzábli psi, leguáni běžající po zahradě a gekoni, co loví hmyz u svítící žárovky... Taky Antonio, kluk, co nám zadával práci, a vždy, když se mu zdálo, že má špinavé tričko, dal si ho naruby... Prostě lenost dovedená k dokonalosti.

Ano lenost, to je asi to nejčastější slovo, které vás při návštěvě Mexika napadne, ale... stojí to za to!!!

A proč? Uvidíte jiný kousek světa, poznáte lidi, kulturu, styl myšlení i života. Pomůžete správné věci. Zvládnete zase něco víc, poznáte sám sebe, své meze i skryté možnosti, srovnáte si hodnoty – kdo jste a co od života chcete. Procvičíte si jazyk, získáte zkušenosti, nadhled... Kladů je spousta a já tohoto pobytu rozhodně nikdy litovat nebudu. Dalo mi to hrozně moc!

Stopy v pisku

JORDÁNSKO

Hanka Dušáková

Když jsem loni na jaře uvažovala, že bych se o prázdninách také vydala dobrovolničit na nějaký workcamp, měla jsem na mysli spíše tradičnější a bližší země. Nakonec ale všechno dopadlo trochu jinak, a tak jsem v červenci místo do Anglie, kde kempy již byly obsazené, odlétala do jordánského Ammánu. I když jsem se před odjezdem snažila zjistit o Jordánsku a vůbec životě na Středním východě co nejvíc, přece jen jsem úplně nevěděla, co od dvou týdnů na workcampu čekat. Nejenže pro mě to byla osobně první taková zkušenost, ale jak jsem se dozvěděla, organizace mezinárodních workcampů byla novinkou i pro Jordánce – loňské prázdniny pořádali takový workcamp poprvé. Pro jednodušší organizaci zvolili menší skupiny, přes léto tedy probíhaly čtyři kempy, a na každý z nich přijeli 3-4 dobrovolníci ze zahraničí. Všechny se zúčastnil také vedoucí Amir, který má na starosti prakticky všechno, co s vysíláním a přijímáním dobrovolníků souvisí. Těhle práci se v Jordánsku věnují dva, kromě něj ještě jedna studentka Ammánské univerzity, ta ale byla zrovna v době našeho pobytu v zahraničí. V červencové skupině jsme tedy byli čtyři – kromě Amira a mě přijela ještě studentka z Kanady a francouzský dobrovolník. Bydleli jsme v pronajatém bytě ve městě Zarqa, asi 20 kilometrů od Ammánu. Všechny čtyři workcampy spolupracují s místním sirotčincem, kde jsme měli pomáhat podle potřeby. Skupina dobrovolníků před námi tam již pracovala na úpravě zahrady a vymalování chodeb v budově. Původně jsme očekávali, že podobnou pomoc budou chtít i po naší skupině, ale protože všechno potřebné uvnitř již zvládl předchozí tým, my jsme dostali poněkud jiný úkol. Vedle budovy sirotčince totiž stála zbrusu nová škola, která se měla teprve na podzim otvírat. Jak nám vysvětlila paní ředitelka, byli by prý rádi, kdybychom jim pomohli stavbu nějak zkrášlit a zútulnit pro děti. Konkrétně jsme dostali za úkol vyzdobit zeď na školním dvoře. Nikdo z nás dobrovolníků sice neměl žádný výtvarný talent, jak jsme si přiznali, ale ještě

ten den jsme nakoupili barvy a štětce a večer strávili kreslením návrhů. Další den jsme kreslili jen nanečisto křídou, ale poté jsme se už vrhli do práce naostro. Snažili jsme se kreslit obrázky, které zapadají do místního prostředí, tedy například zvířátka, děti v arabském oblečení, člověka na velbloudu... Kvůli horku jsme nepracovali moc intenzivně, a tak když nepočítám dny volna, zdobení zdi kolem celého dvora nám nakonec vystačilo na celých 14 dní. Denně jsme ve škole strávili zhruba 3 hodiny. Možná je trochu škoda, že do malování zdi nezapojili právě místní žáky ze sirotčince, ale ti měli vždy dopoledne svůj vlastní program, a tak jsme se s dětmi vidali většinou jen u oběda, který jsme dostávali ze školní jídelny. Podle údajů z infosheetu, který jsem dostala před odjezdem, bylo na programu workcampu kromě práce v sirotčinci i poznávání jordánské a arabské kultury, setkávání s místními lidmi, možnost diskuzí o problému Palestiny... Musím říct, že tuhle část splnili opravdu na víc jak sto procent. Pro mě osobně znamenala hodně například možnost poznat obyčejné místní lidi, vidět je i z úplně jiného pohledu než jak třeba prezentují arabský svět média u nás. Vedoucí nás ve svém volném čase bral na výlety do okolí. Výhodou Jordánska je, že všechna turisticky zajímavá místa nejsou dál než čtyři hodiny cesty od Ammánu, a během pobytu jsme měli možnost navštívit většinu z nich. Přitom třeba pláže u Mrtvého a Rudého moře nejsou (ještě) obestaveny zónou hotelů a komerčních

center, a ani ostatní antické památky, s výjimkou skalního města Petra, nejsou zaplaveny turisty. Z místní kultury jsme kromě památek poznali také třeba svatební oslavy. Vedoucí kempu se totiž živí editací videa, a v praxi to znamenalo, že před odjezdem do sirotčince vyzvedl v místních fotoběžkách videokazety z rodinných oslav, a ty pak po nocích upravoval a vypaloval na CD. Jsem také ráda za různá osobní setkání: s Amirovými příbuznými a známými, s náhodnými lidmi na ulici, s palestinskou rodinou, která zná Českou republiku, protože kdosi z nich byl před lety v Praze na konferenci... Podle zpráv od Amira vím, že chystá kempy v Zarqa i letos. Má v plánu i další projekty, v Jordánsku nebo i okolních zemích, ale problémem je prý nedostatek jordánských dobrovolníků, kteří by byli ochotni spolupracovat a podílet se na organizování dalších workcampů. Obecně prý o výjezdy na kempy do zahraničí takový zájem není, i když už několik Jordánců na workcampy jelo (jeden dobrovolník byl prý dokonce předloni na Moravě). Místní studenty, kteří by případně mohli vyjet, prý odrazuje taky dost vysoký účastnický poplatek (který je nutný na pokrytí nákladů spojených s kempy pořádanými v Jordánsku). Za sebe můžu říct, že jsem moc ráda, že jsem se odhodlala a jela. Jsem ráda, že jsem mohla strávit dva týdny v tak zajímavé a nádherné zemi a poznat více lidí, kteří tam žijí. Doufám, že v Jordánsku budou pořádat workcampy i do budoucna, a další dobrovolníci z Čech budou mít možnost se zúčastnit.

Na večeři

Arabky na pláži

GOEDEDAG!*Eva Janů*

Zdravím vás z belgických Antverp, které se staly na pět měsíců mým domovem. Zavál mě sem čerstvý vítr zvaný LTV a vůbec toho nelituju. Dlouho jsem přemýšlela o tom, že by nebylo špatné odjet po škole ještě na pár měsíců jako dobrovolník, a když jsem jednoho krásného rána otevřela INEX newsletter a našla nabídku na pozici placement officer pro organizaci jménem VIA Belgium, neváhala jsem, přečetla podmínky, napsala motivační dopis, přidala životopis, vše poslala do Inexu a začala doufat. Měla jsem štěstí, že všech kandidátů si vybrali mě. Když jsem se dozvěděla tu radostnou novinu, věci vzaly rychlý spád – dala jsem výpověď v práci,

řekla ahoj všem svým milým v českých a moravských luzích a hájích a přes Švýcarsko, kde jsem strávila pár dní na školení, doputovala až do kouzelných Antverp.

V Belgii jsem před svým příjezdem, pokud nepočítám noční průjezdy autobusem do Anglie, nikdy nebyla. Vždycky mi připadala v rámci Evropy málo zajímavá, neviděla jsem důvod se sem jet podívat. Tentokrát jsem si ale vybrala svou novou adresu podle projektu, místo pro mě bylo druhořadé. Po dvou měsících tady ale můžu s čistým svědomím říct, že Belgie není tak nudná a všemi vymoženostmi 21. století zdegenerovaná, jak by se mohlo zdát. Je tu spousta věcí k vidění a snad i spousta věcí k divení. Tahle země toho má hodně společného s naší zemí. Žije tu přibližně stejně obyvatel jako v České republice, všichni Belgičtí jsou náležitě hrdí na své (výborné) pivo a jen velmi neochotně přiznají, že ani to české není špatné.

Antverpy

Země je to malinká a stačí vám dvě a půl hodiny na cestu z jednoho konce země na druhý. Není proto divu, že je to jedna z nejhustěji zalidněných zemí na světě, a proto kousek přírody abyste lupou hledali. Jednouše si tu můžete připadat jako na pupku světa, Paříž je za rohem, Amsterdam dvě a půl hodiny vlakem, Londýn hned za kanálem – tady je prostě blízko všude. Neznamená to ale, že jsou tu všichni zahledění jen do sebe, až na výjimky nemusím nikomu vysvětlovat, kde moje země leží nebo jakou má historii. Ty proslulé výjimky potvrzující pravidlo ale opravdu stojí za to. Mám výbornou mentorku, tedy osobu, která mi má představit Belgii a pomoci řešit problémy, které se mi mohou postavit do cesty, a tahle slečna se strašně divila, že Česká republika je “hned za Německem” a že nemluví rusky :-). Zato ale umí výborně vařit... :-)

Antverpy samotné se nacházejí ve vlámské části Belgie, a proto tu všichni mluví holandsky, respektive vlámskou variantou tohoto jazyka. Rozdíl mezi vlámsčinou a holandsčinou pro mě zůstává záhadou, zvláště, když někteří tvrdí, že rozdíl je obrovský, a jiní, že žádný. Tohle město, ostatně jako celá Belgie, je rájem pro cyklisty, největší kopec, který je tu k vidění, je most přes kanál. Zdejší přístav je druhý největší v Evropě a já, rodilá suchozemkyně, jsem nikdy něco tak obrovského a příšerně industriálního neviděla. Centrum města zdobí nádherné nádraží a katedrála, na které jsou všichni Antverpané náležitě hrdí. V jednom ohledu je pro mě tohle město stále trochu záhadou – třetina lidí volí Vlámský Blok, což je strana, jejímž hlavním železím ve volebním ohni jsou přistěhovalci. Čím méně - tím lépe. Já, cizinka, bydlím ve městě, kde třetina lidí jsou nacionalisté, kteří nechťejí cizince v téhle zemi. Není moc příjemné si tenhle fakt uvědomit. Rasistické útoky nejsou výjimkou, minulý týden se jeden vlámský mladík rozhodl, že ho tolik tmavých tváří na ulici prostě štve, šel koupit pistoli a zastřelil za bílého dne tři lidi. To vše je antverpská realita, která mě děsí.

Právě v tomhle městě, kde žije tolik nacionalistů, pracuju pro organizaci, která si klade za

cíl podporovat toleranci mezi kulturami organizováním dobrovolnických projektů v Belgii a vysíláním mladých Belgičanů do zahraničí. VIA má sedm placených zaměstnanců a širokou síť dobrovolníků, kteří se angažují od překládů až po organizování workcampů. Mí kolegové jsou lidé sympatičtí a přátelští, a proto se každý týden těším na úterý, kdy je v plánu večerní posezení u piva. Samozřejmě ale taky pracuju, nejen trávím večery s kolegy u piva – má pracovní doba je stanovena každý den od deseti do půl šesté. Outgoing placement officer, tedy já, toho nemusí umět moc: skenovat, psát emaily, vést databázi, telefonovat. Moje dobrovolnická práce není nic jiného než administrativa. Na první pohled se tahle práce může zdát nudná, pro mě je ale důležité, co vidíte za tou administrativou – pokud to bude spousta mladých Belgičanů, kteří stráví nezapomenutelné léto v zahraničí, pak jsem naprosto spokojená. Jako dobrovolník mám zdarma ubytování a dostávám kapesné 400€ měsíčně. Mé ubytování je skvělé, v obrovském domě bydlíme tři, ale klidně by nás tam mohlo být deset. Freddy je učitel a nadšený běžec na dlouhé tratě, An je doktorka. Oba jsou vegetariáni, nekuřáci a sportovci tělem i duší. Proto si dovedete představit, co pro mě taková domácnost jako pro sportovního antitalenta a milovníci masa všeho druhu znamená: kompletní změnu životního stylu. Na každodenních šest kilometrů na kole do práce a z práce jsem si zvykla snadno, tedy až po prvním týdnu, kdy jsem se pravidelně ztrácela a cesta mi místo dvaceti minut trvala hodinu, za kterou jsem ale stihla poznat velkou část města :-). Chybami se člověk učí. An mě zasvěcuje do tajů vegetariánské kuchyně. Vůbec společné vaření a vyprávění nesukutečných historek z ordinace patří mezi naše hlavní domácí činnosti :-). Volný čas je hodně různý: podnikla jsem několik výletů, vařila pro dobrovolníky na víkend, který VIA organizuje jako přípravu před sezónou, navštívila mamutí World Music festival...

Podtrženo sečteno, v Antverpách se jako placement officer rozhodně nenudím. Pozitiva

rozhodně převažují, naučila jsem se spoustu nových věcí, které rozhodně uplatním v budoucnu, potkala pár nových lidí, kteří mě svými názory a chováním zase znovu změnili a snad i obohatili, jsem zase o trochu samostatnější a snad i sebevědomější. Jako všechno i můj pobyt tady má svá negativa, předně už jsem trochu unavená z toho, co jsem si kdysi dávalo v jiné zemi a s jinými lidmi pro sebe pojmenovala "Eastern Block Girl Syndrom", tedy že se pořád najdou lidi, kteří mě berou jako chudinku z východního bloku, která nic nemá, nikdy nic mít nebude a jejím jediným cílem je se vdát za bohatého muže ze Západu. Tihle lidé jsou ovšem vzácné výjimky, nad jejichž předsudky je třeba jen zakroutit hlavou, pozvat je do Čech a pomoci jim se těchto předsudků

zbavit. Hezkých kluků se kolem točí spousta, ale vdát se tady samozřejmě nechci :-). Pokud jsou ale podobné předsudky hlavní negativum v záplavě pozitivních a zajímavých věcí, tak se nemám vůbec špatně, co vy na to? Jestli přemýšlíte i vy o tom, že se vydáte na nějakou dobu do zahraničí jako dobrovolník, neváhejte, rozhodně víc získáte, než ztratíte. A pokud třeba jen pojedete do Anglie, neváhejte a zastavte v Belgii, nebudete litovat. Když řeknete: "Hoe gaat het met je?", tedy vlámsky "Jak se máte?", lidé se budou smát vaší výslovnosti a pozvou vás na jejich samozřejmě na celém světě nejlepší pivo. I když jsem Češka do morku kostí, i to zdejší chutná skvěle, to si nemůžete nechat ujít!

INZERCE

CO JE LEPŠÍ NEŽ BÝT DOBROVOLNÍKEM???

NO PŘECE BÝT FEŠÁCKÝM DOBROVOLNÍKEM!!!

KUPTÉ SI PROTO TRIČKO S LOGEM SBÍRKY KŘÍDLA PRO DOBROVOLNÍKY!

Dámská jsou v pražské kanceláři k dispozici
v univerzální velikosti a tmavomodré barvě.

Pánská najdete tamtéž ve velikostech S, M, L a XL v hnědošedé.

Obě trička jsou slušivá, dle poslední módy a stojí jen 200 Kč!

EVS SE FRANCOUZSKY ŘEKNE S.V.E.*Radka Humlová*

Když jsem se dozvěděla o programu S.V.E., byla jsem jím nadšená a rozhodla jsem se do tohoto programu zapojit. Vybrala jsem si projekt ve Francii v sociálním centru pro volný čas. Před svým odjezdem do Francie jsem se trochu obávala, jak bude můj projekt S.V.E. probíhat. Neuměla jsem totiž francouzsky a navíc jsem měla pracovat s dětmi, což jsem nikdy před tím nedělala.

Má práce byla ve městě Armentières na severu Francie. Můj první pracovní den mi můj „šéf“ vysvětlil vše, co bylo třeba, provedl mě Centrem a seznámil mě s mými kolegy. Ti mi vysvětlili vše, co se týkalo mé práce. I když se hodně snažili a mluvili pomalu, tak jsem bohužel skoro nic nerozuměla. Cítila jsem se trapně, když mi vše museli neustále opakovat desetkrát. Hodně často, i když jsem nerozuměla, jsem raději vše odkývala a usmívala se. Kvůli tomu jsem se

nejednou ocitla v trapné situaci. :-). Po několika týdnech se mi ale francouzština trochu zlepšila a vše začalo být jednodušší. Navíc jsem od konce září začala navštěvovat jazykový kurz na univerzitě, takže to bylo ještě lepší.

Ve volném čase jsem se snažila co nejvíc učit, abych si mohla povídat s dětmi, se kterými jsem pracovala. Věkově to byly děti od šesti do deseti let. Nepracovala jsem však stále jen s nimi. Občas jsem byla „vychovatelkou“ věkové kategorie 11-17 let nebo jsem pomáhala svým kolegům s přípravou různých činností. Hned od začátku jsem věděla, že mě moje práce bude bavit. Dělala jsem s lidmi z Centra plno věcí, které byly pro me převážně nové, ale které mě moc bavily. V Centru bylo totiž plno aktivit: sport, ateliér cirkus, vaření, kutění, zpívání, vzdělávání, Djing, kadeřnický salón pro chudé lidi, aktivity s postiženými nebo starými lidmi, výlety, zábavné večery, atd. Zjistila jsem, že jsem ve většině věcí úplně nešikovná, ale alespoň jsem moji nešikovností bavila lidi okolo mě. Dost často jsem slyšela větu: „to nevádí, příště se ti to povede líp“. Všichni kolem mě byli výborní: vždy mi se všim poradili, pomohli a nikdy jsem se s nimi nenudila.

Halloween ve Francii

S dětmi v ZOO

Taky jsem poznala výhodu toho být cizinka na maloměstě. Brzy o mě věděl každý (vyšel o mně článek v novinách, byla tam i moje fotka), pro mě cizí lidé mě zdravili na ulici, občas jsem dostala slevu, atd. Bylo to moc příjemné :-)

Co se týká mého ubytování, můj „šéf“ mě můj první den odvezl do Lille do „domu pro mladé pracující lidi a studenty“. Byl mi přidělen malý, ale útulný pokoj. I když na „koleji“ bylo plno aktivit, kavárna, místnost s internetem, sál s ping-pongem a umělecký ateliér, ze začátku jsem se tam necítila moc dobře. Přijela jsem na začátku června a nebyl tam skoro nikdo. V tomto domě byli totiž ubytováni hlavně zahraniční studenti, kteří ukončili svůj školní rok a odjeli zpět domů. Zůstali tam jen Francouzi, kteří byli bez práce nebo měli nějaké sociální problémy. A také to podle toho vypadalo: pořád rvačky, hádky, problémy... Raději jsem se tam moc nezdržovala.

Na začátku července jsem odjela na Azurové pobřeží, kde probíhalo školení pro dobrovolníky. Bylo to super. Setkala jsem se tam s dalšími dobrovolníky ve Francii. Skoro nikdo nemluvil francouzsky, takže veškerá konverzace probíhala v angličtině. Druhý seminář byl v prosinci v Bretani – ten už probíhal ve francouzštině. Na obou seminářích jsem potkala skvělé lidi, se kterými jsem dodnes v kontaktu.

V průběhu roku jsem s lidmi z Centra byla na několika pobytech, např. v Alpách nebo dvoutý-

denním pobytu v Čechách. Druhý zmíněný byl psychicky dost náročný. V tu dobu jsem se totiž učila francouzsky třetí měsíc a musela jsem vše překládat pro asi 60 Francouzů. Pořád mě tahali za ruku do obchodu, ať řeknu prodavači...atd. Jinak byl ten pobyt super!

Když odjeli, zůstala jsem v Čechách ještě dva týdny, abych si odpočinula :-)

Po mém návratu zpět do Lille jsem se nestačila divit. „Kolej“ byla plná lidí z celého světa, kteří byli skvělí. Situace se úplně změnila a mně se tam začalo moc líbit. Nakonec se z toho stal můj druhý domov a cítila jsem se tam skvěle.

S lidmi z „koleje“ jsme často chodili ven (koncerty, opera, muzea, bary...). Většina kulturních akcí v Lille je totiž zdarma nebo za malý peníz, takže jsem si s svým kapesným krásně vystačila.

Do Čech jsem jela ještě dvakrát. Jednou na Vánoce (lístek na bus od Centra jako vaniční dárek) a podruhé kvůli vážným rodinným důvodům. Cestu a vše, co k tomu patří, mi naštěstí hradila pojišťovna, takže jsem mohla narychlo odcestovat domů a být s rodinou.

Co se týká mého projektu, nemohla jsem si vybrat lépe. Prožila jsem krásný rok, za který jsem získala mnoho cenných zkušeností – ať už osobních či profesionálních, které bych nejspíš jinak nezískala. Je dobré zjistit, jak se umíme o sebe postarat, když jsme odkázáni převážně sami na sebe...

Výtvarná dílna

ZA HRANICE VŠEDNÍCH DNŮ

Pavla Bauerová

Posledního červencového dne loňského roku jsem coby novopečený účastník programu Evropské dobrovolné služby (EVS) nesměle, obtěžkána několika těžkými zavazadly, nastupovala do vlaku směr Bystrzyca Klodzka. Čekal mne půlroční „exotický“ pobyt v zapadlém polském městečku ležícím asi třicet kilometrů od českých hranic. Na rozdíl od jiných dobrovolníků jsem tedy nemusela do místa svého dobrovolnického projektu cestovat dlouho. Uklidňovala jsem se, že pokud bude život v Bytrzyci nesnesitelný, budu se moci bez problémů vracet na víkendy vyplatat domů. Také jazyková bariéra se mi vzhledem k příbuznosti obou slovanských jazyků nezdála nepřekonatelná. Jinými slovy – v mém případě nešlo o nějakou předem plánovanou superdobrodružnou výpravu do pokud možno co nejvzdálenější země s co možná nejnesrozumitelnějším jazykem za účelem vyzkoušet si, zda bych byla schopna tam přežít. Přesto – jak jsem zjistila – i Polsko třicet kilometrů za hranicemi mé vlasti je cizina a občas, zejména ze začátku, jsem musela čelit mnoha situacím a jevům, na které jsem nebyla z domova zvyklá. V Bytrzyci Klodzké jsem pracovala, nebo lépe řečeno, byla dobrovolníkem, v organizaci Europejskie Forum Młodzieży. Hlavní náplní mého projektu bylo poskytovat zájemcům z Bystrzyce a okolí (zapojit se mohl opravdu kdokoliv) lekce češtiny a angličtiny. Kromě toho organizace pořádá ještě týdenní semináře, tzv. Euoweeky, pro „mladé evropské lídry z celého Polska“ (jak je s patetickou hrdostí rád charakterizuje náš šéf Adam). Jde vlastně o jakési „tábory“ pro studenty středních škol, jejichž cílem je seznámit účastníky s problematikou EU a s možnostmi, jak mohou v EU prorazit. Součástí školení jsou i prezentace zemí, ze kterých pocházejí dobrovolníci momentálně působící v organizaci. Já jsem tedy

měla na starost program o České republice, plus některé další prezentace. Kromě mě působilo v organizaci v rámci různých dlouhodobých projektů ještě dalších sedm dobrovolnic a jeden dobrovolník z různých zemí. Organizace také zajišťovala chod projektů v nedalekém Klodzku, kde pracovaly další čtyři dobrovolnice. Víceméně tedy dámská jízda. První tři týdny v Bystrzyci byly z mého tehdejšího pohledu katastrofální. O jazykové lekce neměl zatím nikdo zájem, navíc na třináct lidí připadaly v kanceláři jen tři počítače, takže většinou nebylo co dělat. Marzena, můj mentor – člověk, na něhož jsem se podle rad na předodjezdovém školení měla obracet se svými problémy, mi připadala přísná a nesympatická. S ostatními dobrovolníky jsem dlouho marně hledala společnou řeč... Zlom nastal během prvního Euoweeku. Práce bylo najednou dost, neboť jsme si museli připravit všechny prezentace. Začala jsem se nenuceně začleňovat do hovorů svých kolegů. Dokonce i Marzena se mi postupně začala jevit mnohem přívětivěji. Vysvětlila nám, že všechna přísná nařízení, kterými nás první den zahltila (dodnes si vzpomínám na její hrozivě vztyčený ukazováček, když nám mimo jiné oznamovala, že jestliže se náhodou při příchodu do práce o dvě minuty zdržíme, nic se neděje, pokud jí včas pošleme zprávu s vysvětlením, proč jdeme pozdě), nesmíme brát zase až tak úplně vážně... Obrát k liberálnějším poměrům byl zpečetěn několika sklenicemi piva s „sokiem“ (s přídávkem malinové šťávy čili soku) a připitkem tradiční vodkou... Éra vesměs pozitivních zážitků a zkušeností, jenž pak trvala prakticky až do konce mého pobytu, právě začala... Koncem prázdnin se konečně naplno rozběhly i jazykové konverzace. Měla jsem celkem šest nepříliš početných skupinek, z nichž většina se scházela dvakrát týdně. Příprava lekcí byla někdy sice poněkud náročná a zdlouhavá, protože jsme si museli vytvářet vlastní pomůcky,

také hodiny samotné občas dovedly člověka úplně vyčerpat, ovšem celkově mě to vše nesmírně bavilo. Běžný pracovní den začínal v deset hodin ráno. V průběhu dopoledne jsme si zpravidla připravovali materiály na jazykové lekce a odpoledne se pak konaly hodiny samotné. Když bylo potřeba, občas jsme vypomohli s něčím v kanceláři či připravovali prezentace na Euroweek. Na nedostatek práce jsme si rozhodně nemohli stěžovat. Kromě toho jsme ještě dvakrát týdně chodili na lekce polštiny k velice šarmantní dámě, paní Pole. Paní Pola je bývalou ředitelkou bystrzycké průmyslovky a téměř celý život pracovala jako učitelka polštiny. Zejména díky ní jsme tedy během půl roku všichni nahlédli do spletitostí a tajů polského jazyka natolik, že jsme byli schopni se domluvit skoro všude. Znalost polštiny byla pro

nás téměř životní nutností, protože většina obyvatel Bystrzyce jinak než polsky nemluví... Musím přiznat, že můj první, negativní dojem z ostatních dobrovolníků byl naprosto mylný. Se všemi jsem se skamarádila a s většinou jsme v kontaktu dodnes. O víkendech a ve volných chvílích jsme podnikali různé akce a výlety do nejrůznějších koutů polského státu. Společně jsme též absolvovali i dvě školení, která jsou součástí každé EVS v kterékoliv zemi: popříjezdové setkání všech nových dobrovolníků ve Varšavě a také tzv. „mid-term meeting“ (škoda, že nejsem schopna to vyjádřit česky), jenž se uskutečnil v polovině našeho pobytu v Polsku a kde jsme hodnotili dosavadní průběh projektu. Na obou školeních jsme poznali další dobrovolníky, kteří působili v jiných organizacích v různých částech Polska. Většinou si své

Bystrzyca Klodzka

hostitelské organizace a projekty pochvalovali, ale našly se i výjimky, které neměly tolik štěstí. Zpravidla si stěžovaly na nízkou úroveň jazykových kurzů, nedostatečnou vytíženost, špatnou náplň svých projektů či přehlížení ze strany jejich organizace. V mé organizaci naštěstí žádné zásadní problémy nebyly. Organizace nám poskytovala všechno, co nám poskytnout měla, pravidelně nám vyplácela kapesné (jeho výše mimochodem odpovídala běžnému polskému platu) a platila nájem bytu. Kromě toho nám poskytovala velice luxusní příspěvek na jídlo, který nesměl být použit na žádné jiné účely. Jinými slovy – celý jsme ho museli projíst. Při kvalitě polské kuchyně to ale nebyl žádný problém. Výsledek na sebe pochopitelně nenechal dlouho čekat – u mě konkrétně činil příbytek na váze pět kilogramů... Zkrátka – dobrovolníci v Polsku rozhodně hladu netrpí... Kromě dobrovolníků a zaměstnanců naší organizace jsem poznala i spoustu lidí z Bystrzyce i dalších míst. Překvapilo mě, že Poláci jsou nesmírně milí a přátelští, řekla bych, že mnohem více než Češi. Muži jsou velmi zdvořilí a ženy krásné a téměř bez výjimky – záviděníhodně štíhlé... Obě pohlaví pak pečlivě sledují nejnovější módní trendy a o nás Česích tvrdí, že jsme nevkusní. Velice oceňuji, když se cizinci snaží mluvit polsky. Cizincům také s oblibou dávají lekce pití polské vodky, ale již předem je jasné, že žáci nikdy nemají sebemenší šanci se svým trénovaným učitelům vyrovnat... Každou neděli dopoledne jsou ulice beznadějně pusté – celé Polsko se tou dobou zbožně tísni v kostele. Silná katolická tradice je patrná na každém kroku, stejně jako hrdost na vlastní historii. I v té nejzapadlejší dědině lze najít ulici Jana Pavla II. či Polského vojska. V nich (a nejen v nich) parkují nebo projíždějí houfy malých polských fiatů, další národní pýcha...Ve výčtu dojmů bych mohla pokračovat ještě hodně dlouho. Klady nad zápory jednoznačně převažují. Je nespravedlivé, že

většina Čechů redukuje Polsko jen na výhodné tržnice s oblečením či ráj levnějších potravin. Polsko má totiž hodně osobitých zvláštností, krás a zajímavostí, které by určitě překvapily nejednoho našince, pokud by o to stál... Jsem velice vděčná, že jsem díky EVS mohla půl roku objevovat tuto sice sousedící, nicméně přeci jen námi trochu neprávem přehlíženou zemi. Jsem ráda, že jsem měla příležitost poznat spoustu výborných lidí, zažít s nimi moře vtipných historek a načerpat nové zkušenosti. Jakkoliv budu znít kýčovitě, musím prohlásit, že rozhodnutí vydat se na dráhu „evropského dobrovolníka“ bylo jedno z nejlepších v mém životě. Pokud si chcete touto formou užívat na náklady Evropské unie i vy, máte šanci. Stačí si jen najít nějakou vysílající organizaci, v databázi EVS projektů vybrat ten pravý, zaslat do příslušné hostitelské organizace svůj životopis a motivační dopis a pak čekat, až si vás vyberou. V rámci EVS si můžete rozšiřovat obzory ve všech zemích EU i v některých dalších, začleněných do tohoto programu. Ze své kapsy nemusíte investovat ani korunu – vše je financováno z prostředků Evropské komise. Držím vám palce, přeji šťastnou ruku při výběru projektů a spoustu krásných zážitků! Rozšoupněte se – EU to platí:-)!!!

ŠKOLITELKOU V ARMÉNII

Martina Jirasová

CESTA TAM

Je 2. ledna 2006, Ruzyň plná rozjařených silvestrovských turistů a mezi nimi já, s kufrem nacpaným školícími materiály a nejasnou představou o tom, co obnáší být dobrovolnou školitelkou v Arménii, když akce začíná za tři dny a jasný je zatím jen její název - „Když Východ potká Západ“.

„Tak to jsme tu ještě neměli. Rekord! Sedm minut po odbavení sem ještě nikdo nedoběhnul, a s takovým kufrem! V klidu si sedněte a vydýchněte si, čekáme ještě na zpožděné letadlo z Žürichu.“ Sedím v nejposlednější hale Ruzyňského letiště, pomalu nabírám dech a říkám si, že tohle bude opravdu cesta plná netradičních zážitků. Ti ztracení turisté vytvořili takovou frontu, že když jsem se po hodině a půl čekání dostala k odbavení, letadlo už startovalo.

„Nu vot Martina, tridcat dolarev ili tridcat euro, dla nas eto samoe. Net, dlja pedesjati dolarev nedadu sdaču, ne imeju.“ Informace o rozdílu mezi kurzem dolaru a eura na arménské letiště ještě nedorazila, dobrá rada proto zní: Vezměte si s sebou přesně 30 \$ na vízum. Přistání je navíc před korupčním, ve 4 hodiny ráno místního času, směnárna je tou dobou zavřená, tudíž úředníci nemají žádné „drobné“ nazpátek.

Arménští kluci pro mě nepřestali být záhadou. Tvrdý hoch s černými brýlemi na očích za každé situace, i když je leden, nad městem se válí smog a sluníčka si člověk moc neužije. Chybí dokonce i sníh, od kterého by se zákeřné sluneční záření mohlo odrážet. V ruce přehazuje krabičku cigaret a telefon. Jeden takový pro mě přišel na letiště a odvezl tam, kam jsem 14 dní patřila, do ubytovny Červeného kříže, na okraji Jerevanu.

POST CAMP EVENT

Post Camp Event je tradiční akce mezinárodní organizace Alliance – Organisation for Voluntary

Tak takhle se peče lavaš, opravdický arménský chleba

Když je hezky, je odsud vidět Ararat...

Service. Jejím účelem je především umožnit setkání dobrovolníků z členských organizací Alliance, a připravit tak prostor pro výměnu zkušeností a nové nápady vzešlé „zespodu“. Účastníky mohou být vedoucí dobrovolnických projektů, školitelé, koordinátoři projektů, účastníci workcampů a další aktivní dobrovolníci. Téma setkání si volí pořádající organizace, která zároveň zajišťuje průběh celé akce – tentokrát to byla HUJ (zkratka pro Voluntary Service of Armenia – začáteční H znamená Hajastan, arménský výraz pro Arménii). Mimochodem, v roce 2004 pořádal tuhle akci INEX-SDA v Kosteckých Horkách na téma Mezinárodní výměna compleaderů.

TY NÁŠ BOSS

„What would you think about this activity? Is it suitable for our theme?“ „Martina, do not ask us, you are the boss, you know the best!“ Zvykla jsem si časem na tenhle styl odpovědi a pochopila, že krok, který jsme udělali my v teamové spolupráci, na naše vrstevníky v Arménii stále ještě čeká. Za veškeré technické

zajištění, organizaci volného času a večerní party zodpovídá Anna. Za obsahovou část setkání já. Z původně slibovaných členů přípravného týmu se vyklubala bandička asi 12 občas znuděných vysokoškoláků, kteří potřebují pevnou ruku a jasné úkoly. Zbývá cca 48 hodin do zahájení týdenního semináře – dělej, co umíš!

Křivdila bych svým arménským pomocníkům, kdybych je líčila jen jako neschopné vlastního rozhodování. Když se mi podařilo dostat o krok dál a přes neumělou ruštinu jsem si otevřela dveře ke vtípkům a nové úrovni komunikace, začala jsem je mít ráda. Docházelo mi, že tady někde je zakopaný pes. Ten, o kterém budeme celý týden mluvit, ale o moc dál než ke slovům se nedostaneme. Nejde jen o to „domluvit se“, anglicky uměli všichni. Jde o jakousi „spřízněnost“ a ochotu přijmout „jejich“ hru.

JAK JE TO S TÍM VÝCHODEM?

Sunny položil tuhle otázku hned po příjezdu. Jako jediný Asiat se upřímně divil, jak to s tím východem vlastně myslíme. „Já z Jižní Koreji jsem čekal víc asijských účastníků, aby ten dialog byl vyrovnanější. V téhle skupině se ale nakonec cítím mnohem blíže lidem, které označujeme za západní.“ Arménie, Gruzie, Turecko, Německo, Velká Británie, Slovensko, Holandsko, Jižní Korea, Polsko a Česko – to jsou země, ze kterých přijeli diskutéři a hledači odpovědi na zapeklité otázky. Diskutovali jsme dlouho o hodnotách, stereotypech, rodině, tradici, snažili se pochopit jeden druhého a při diskusích se zdálo, že chápeme a rozumíme. V denním běhu jsme se však neustále dopouštěli drobných „pochybení“, která vypovídají o tom, že rozdíly mezi námi jsou. Jestli za to může východ a západ, není ale vůbec jisté.

CO JE A NENÍ NORMÁLNÍ V ARMÉNII

V Arménii je normální, když muži kouří za všech okolností, ženy s cigaretou na ulici jsou ale považovány za „lehké“ a podle toho o nich kolemjdoucí také smýšlejí. Je normální řídit bez bezpečnostních pásů, když se nezkušený západák začne pásat, řidič ho okamžitě okřik-

ne, ať toho nechá, že je to nebezpečné. Muži pijí a v pití se předhánějí, od žen se naopak očekává střídmost a ošklibání se nad alkoholem, děvčata se tedy ukázkově ošklibají a při tom pijí. Za velmi frivolní je považováno u žen pití z lahve, u mužů je to znakem chlapáctví. Mobilní telefon je jedním z nejdůležitějších doplňků moderního arménského člověka, jeho užívání má přednost před každou jinou činností, netrapte se proto tím, že účastníci telefonují v průběhu semináře, oni prostě jen nevědí, že je to neslušné. Chcete-li být v Arménii hostem, připravte si dobře roztažený žaludek, pohostinnost je jednou z velkých národních tradic, která se velmi příjemně přijímá. Samostatnost a nezávislost na rodičích není příliš normální, dívka žije se svou rodinou až do doby, kdy se vdá a přestěhuje do rodiny svého muže. Kromě tradice v tom hraje samozřejmě svou roli ekonomická situace.

A JAK TO DOPADLO?

Hmm, jak to vlastně dopadlo? To zatím nikdo neví. Všichni se vrátili domů. Někteří si přivezli

hlavu zamotanou pojmy: stereotyp, předsudek, kultura, hodnoty, identita..., zažili si pochopení i nepochopení toho, co se dělo tam v Arménii. Jak s tím kdo naloží, ukáže čas. Velkou výhodou i nevýhodou mezinárodních setkání dobrovolníků je jejich nezávaznost. Nikdo vás nemůže přinutit, abyste se od teď a navždy zabývali problematikou Západu a Východu či něčeho jiného. Prošla jsem mnoha semináři jako účastnice, jinými jako školitelka. „Odpad účastníků“, tedy těch, kteří jsou vyškolení, ale na žádných aktivitách ve svém mateřských organizacích se již nepodílejí, je tak velký, že si často kladu otázku, jestli má vůbec cenu vkládat tolik energie do organizování podobných podniků. Odpověď na ni mám ale kupodivu stále jasnou. Cenu to má, i když se výsledek nedostaví okamžitě. Nikdo předem nedokáže odhadnout, jestli ze semínka zasetého třeba v Arménii nevyroste časem zajímavá aktivita v hlavách těch, kteří byli u toho, když se rozsévalo.

Hadzoghutsyun Hayeren!
Nashledanou v Arménii!

...nad Jerevanem se stále vznášela mlha a smog, takže jsem si výhledů moc neužila

Oslava Vánoc s arménským prep-teamem

O ALLIANCI

Allianci tvoří síť mezinárodních dobrovolnických organizací, které propagují mezinárodní porozumění, mír a dobrovolnou službu. Podporuje projekty na lokálních úrovních, které umožňují zejména mladým lidem nalézat nové přátele a poznávat jiné kultury.

Cílem Alliance je:

1. Poskytovat evropským dobrovolnickým organizacím možnost výměny informací a zkušeností.
2. Usnadňovat komunikaci mezi dobrovolnickými organizacemi.
3. Sledovat zájmy svých členských organizací a prosazovat je na úrovni mezinárodních orgánů (Rada Evropy, Evropská komise).
4. Prohlubovat spolupráci na úrovni dobrovolné služby mezi evropskými a neevropskými zeměmi.

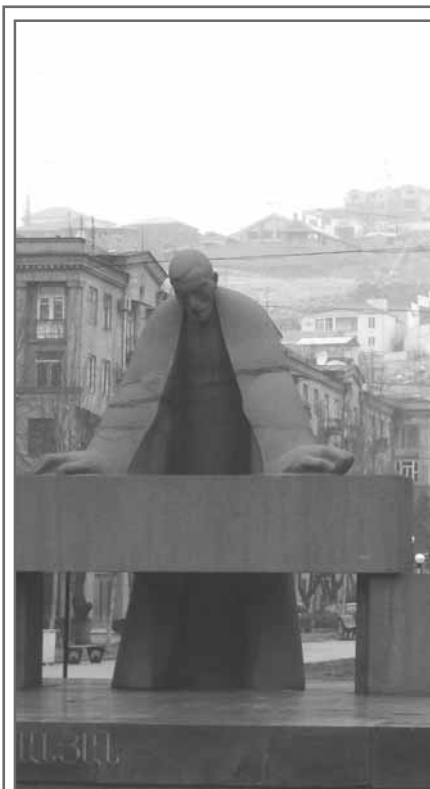
Více informací naleznete na:
<http://www.alliance.volunt.net/>

Autorka:

Martina Jirasová

e-mail: martina@inexsda.cz

Foto: Archiv INEX-SDA

Centrální kaskáda s prý krásným výhledem na Ararat:-)

KANDANDA! SVAHILSKÝ FOTBAL VE VELKÉM V ČECHÁCH A NA MORAVĚ

Jana Krczmářová

Možná si vzpomínáte, že vloni touto dobou jsme na stránkách Letního zpravodaje psali o na první pohled podivném spojení – fotbal a rozvojová spolupráce. A mnozí z vás mohli na vlastní kůži pochopit, co jsme tím chtěli říci při pobytu Georgie a Simona – dvou pracovníků keňské neziskové organizace MYSA (Mathare Youth Sports Association). Všude, kde se ocitli, způsobili velkou pozornost, radost ze hry i ze společných hovorů na téma drsný život dětí ve slumu, práce v neziskovce v Nairobi, rozdíly mezi Keňany, Němci, Čechy. O svých zkušenostech dokázali dlouze a poutavě vyprávět, ale také je předávat při fotbalových hrách s dětmi i dospělými v Rýmařově, Kladně, Písku, Brně, Pardubicích, Praze... Tento první fotbalový projekt nám vлил energii do žil a vnukl dosti troufalou, leč svěží myšlenku – v roce svátku

Fotbal není jen klíčící záležitost...

fotbalu nesmíme zůstat mimo dění a musíme přijít s něčím, co v Čechách ani na Moravě nemá obdobu! A díky keňské organizaci MYSA, našim německým partnerům přímo v jádru Mistrovství světa a hlavně neutuchající práci našich dobrovolníků vám s radostí představujeme náš nový fotbalový projekt Fotbal pro rozvoj a jeho Rozvojový pohár ve fotbale.

Co tedy chystáme? Turnaje! A hodně! A čím budou jiné? Inu, dost vším. Hlavní věc je samotný smysl – tedy, nebude to jen si zahrát fotbal. Chceme hlavně přiblížit veřejnosti ve velkých městech i kdesi na vesnici, jaký dopad může mít fotbal na životy dětí v nejchudších koutech světa, jak díky němu můžeme nalézt společnou řeč a jak lze takovým místům pomoci. Bombou je ale sama hvězdná účast: keňský fotbalový tým a český fotbalový tým z MS ve streetfootbale, který je součástí velkého MS ve fotbale v Německu.

Ale začneme od začátku. Na přelomu května a června u nás pobýval další pracovník z MYSA – Bonface Mbugua, který nám pomáhal s přípravou hlavní smršti akcí, která začne těsně po skončení MS ve fotbale a jeho streetfoobalové části. Keňský a český tým nebudou na tomto velkolepém celosvětovém svátku chybět. A po jeho skončení přijedou právě 10.7. do ČR, aby tu odehráli další sadu turnajů v rámci Rozvojového poháru ve fotbale. Kdo bude proti komu hrát? Kromě těch dvou týmů chceme zapojit všechny místní skupiny a kluby, které mají zájem. Hasiči, místní zastupitelstvo, dobrovolníci, neziskové organizace, novináři, bankéři, fotbalové kluby – prostě všichni, kdo si chtějí zahrát netradičně a ještě se při tom něco dozvědět. Turnaje budou doprovázeny besedami, koncerty, výstavami a soutěžemi pro malé i velké – to vše zaměřené na fotbal, Afriku a roli fotbalu pro řešení sociálních a ekonomických problémů. Turnaje začínají v Praze (11.7.) a fotbalová tour se postupně přesune do Brna (13.7.), Vítkova (16.7.), Opavy (17.7.), Víšňové u Liberce (18.7.), aby byla zakončena opět v Praze (20.7.). Už se moc těšíme na zapojení Tomáše Ujfalušího a dalších významných osobností fotbalu a neziskových organizací. Ale úplně nejvíce – na vás, lidi, kterým je tento

Fotbal není ani jen věc, kolem které se točí spousta peněz...

projekt určen. Přijďte nás podpořit nebo se jen podívat, jak se hraje kopaná po svahlsku na česko-moravském trávníku.

Kontakt na koordinátora:

Jana Krczmářová, INEX – SDA,
jana@inexsda.cz

Projekt podpořily:

Ministerstvo zahraničních věcí ČR
 Ministerstvo pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
 Spolkové republiky Německo (BMZ)
 Českomoravský fotbalový svaz

Odkazy na zapojené organizace:

INEX – SDA:
<http://www.inexsda.cz/cze/fotbal-pro-rozvoj>
 Českomoravský fotbalový svaz:
<http://www.fotbal.cz>
 ASA Programm (SRN):
<http://www.asa-programm.de>
 GLEN (Evropa):
<http://www.glen-europe.org>
 Streetfootballworld (SRN):
<http://www.streetfootballworld.org>
 Mathare Youth Sports Association (Keňa):
<http://www.mysakenya.org>

Fotbal pomáhá!

VÝZVA PRO DOBROVOLNÍKY

Velké akce si žádají velkých, ale i malých činů

HLEDÁME DOBROVOLNÍKY NA FOTBAL PRO ROZVOJ

- na pomoc s organizací akcí v jednotlivých městech rozvojového poháru
- na pomoc s roznášením letáků, tvorbou webových stránek, zajišťováním mediálních kontaktů
- na pomoc s obstaráním potřebné péče našim hostům z Keni – staňte se jejich průvodci českou kulturou i pamětihodnostmi!

Co vás čeká:

- Perný čas a skvělá příležitost vyzkoušet si nové věci a své schopnosti!
- Získání přátel v zemi Masajů
- Velká satisfakce i menší finanční odměna

Zájemci nechtě se hlásí Janě Krczmářové na jana@inexsda.cz,
mobil +420 731 163 670, nebo skype [inex-sda_jana](https://www.skype.com/name/inex-sda_jana)

4. únor
Kožeďená dílna
Výroba předmětů z kůže
Sobota 14-17hod

4.březen
Dřevo
Práce se dřevem, řezbářství
Sobota 14-17hod

9.březen
Den pro Tibet
Přednáška, diskuse, ochutnávka tibetských jídel
Čtvrtek od 18hod

8.duben
Velikonoce
Nejen po česku
Velikonoční zvyky a obyčeje v jiných kulturách
Sobota 14-17hod

13.květen
Alternativní hudební nástroje
Výstava, výroba, kurs bubnování
Sobota 14-17 hod

MALOVANÝ ROK
v Kosteleckých Horkách

Plán akcí na rok 2006

9.prosinec
Adventní dílna
Výroba svíček, hvězd věnců, ozdob, perníčků
Sobota 14-17hod

4.listopad
Toro Nagaši
Japonská obdoba našich Dušiček
Japonská kuchyně
Sobota Od 17hod

7.říjen
Drakiáda
Výroba čínských a jiných draků
Čínská kuchyně
Sobota 14-17hod

23.září
Drátování
Tvořivá dílna
Sobota 14-17hod

19.srpen
Sýrový den
Výroba, ukázka, ochutnávka
Sýrová hra
Sobota 14-17hod

10.červen
Ruční papír
Výroba a užití ručního papíru
Sobota 14-17hod

25.listopad
Podmalba na sklo
Tvořivá dílna
Sobota 14-17hod

1.červenec
Z pravěku cesta
Otevírání prázdnin
Velká dobrodružná hra pro děti
Sobota 14hod

Projekt podpořilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Po pěkné, ale dosti dlouhé zimě se probouzí i aktivity dobrovolníků INEXu ve Tvarožné Lhotě. Se zimou se s námi rozloučili dobrovolníci Thomas z Francie a Oscar ze Španělska. Moc jim děkujeme a těšíme se na další setkání (hoši slíbili brzy přijet na nějakou akci). Na letní sezónu chceme pozvat další dlouhodobé dobrovolníky, ale ze zemí nám bližších – Polsko, Slovinsko či Slovensko, aby dříve našli společnou řeč s naší mládeží a dětmi a mohli rozvíjet společenské projekty. V roce 2006 chceme věnovat opět většinu času rozvoji výletního areálu Salaš Travičná a propagaci bylinek, ovocných stromů a oskoruší zvláště. Jelikož máme již lepší zázemí (opravený Inklub, Salaš Travičnou), plánujeme obnovit Přírodovědný a turistický kroužek pro děti a mládež od 6 do 14 let. Schůzky budou jednou týdně a výlety o víkendech, členství bude zdarma.

V létě v roce 2006 k nám můžete zavítat:

23. – 25. června na Folklorní víkendovku.

Sázení oskorušek

Budeme upravovat muzejní expozici na Salaši Travičná, pracovat na salaši a uděláme si výlet na největší folklorní festival Strážnice 2006!

17. - 31. července na Etnosalaš. Budeme připravovat malý etnický festiválek na Salaši a sbírat letní bylinky na čaj...

23. – 24. září na Oskorušobraní na Salaši Travičná. Těšit se můžete na netradiční soutěže s oskoruškami a III. ročník řezbářského setkání, jarmark řemesel, stylové občerstvení nebo vyjížďky na koních.

Oskorušová stezka

- 23. - 25. června** Folklorní víkendovka na Bílých Karpatech
úprava muzejní expozice na Salaši Travičná, práce na salaši,
výlet na největší folklorní festival: Strážnice 2006
- 1. července** Z pravěku cesta
Otvírání prázdnin v Kosteleckých Horkách
- 11. – 20. července** Keňský fotbalový tým v Česku – série turnajů V Praze, Brně,
Jakubcovicích u Opavy a Višňové u Liberce
- 19. srpna** Sýrový den v Kosteleckých Horkách
Výroba, ukázka i ochutnávka
- 10. - 12. září** Oskorušová víkendovka na Bílých Karpatech
výstup k mohutným oskoruším a sběr jejich plodů;
zajištění provozu Oskorušového stánku na Strážnickém
vinobraní, večer při burčáku
- 23. září** Drátování v Kosteleckých Horkách
Tvořivá dílna
- 22. - 24. září** Víkendovka pod rozhlednou na Bílých Karpatech
pomoc při pořádání festivalu Oskorušobraní
a v neděli zábavný program při slavnostním zavírání
rozhledny, soutěže, hry, malý košt oskorušovic

Vydavatel: INEX – Sdružení dobrovolných aktivit,
Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1, www.inexsda.cz

Obsahové zpracování: pracovníci a dobrovolníci INEX–SDA Praha

Fotografie: zaměstnanci a dobrovolníci INEX–SDA

Obálka, design a grafická úprava: Eva Divišová

Náklad: 150 ks

Vytištěno na recyklovaném papíře.

Autorská práva vyhrazena občanskému sdružení INEX–SDA
Praha, červen 2006

INEX – Sdružení dobrovolných aktivit Praha

Senovážné náměstí 24 (kancelář č.507 v 5.patře), 116 47 Praha 1, www.inexsda.cz
Tel.: +420 234 621 527, Mobil: +420 604 269 685, Fax: +420 234 621 390

Kdo: Martina Jirasová (martina@inexsda.cz), Jana Krczmářová (jana@inexsda.cz), Eva Rudová (inexsda@inexsda.cz a eva@inexsda.cz), Jana Marešová, Denisa Šimlová, Marcel Ujfaluši, (info@inexsda.cz a outgoing@inexsda.cz), Jiřka Martišová (jitka@inexsda.cz), Linda Dřevíková (ltv@inexsda.cz), Mariana Kleinová (evs_st@inexsda.cz) a pomáhající dobrovolníci

Venkovské centrum INEX–SDA Modrý dům

Venkovské centrum INEX-SDA Modrý dům

Kostelecké Horky 25, 517 41 pošta Kostelec nad Orlicí

Tel.: škola: +420 494 547 012, Bluehouse: +420 494 547 013, Fax: +420 494 547 024

www.inexsda.cz/khorky

Informační centrum Modrý dům: modrydum@kosteleckehorky.cz

Středisko ekologické výchovy: sev@kosteleckehorky.cz

Kdo: Petr Kulíšek (petr.kulisek@inexsda.cz), Šárka Kulíšková, Kateřina Hraničková (katka@inexsda.cz), Petr Zeman (petr.zeman@inexsda.cz), Lenka Rejlová, Brigita Korintušová, Andrea Kolaříková, Jiří Vanžura a pomáhající dobrovolníci

Regionální pobočka INEX–SDA Brno

Anenská 10, 602 00 Brno

Tel.: +420 543 331 775, Mobil: +420 604 217 274; e-mail: brno@inexsda.cz

Kdo: Jarek Kunderát, Petra Binderová, Zuzana Kruťová a tým Pět P 30 stálých dobrovolníků

Regionální pobočka INEX–SDA Bílé Karpaty

IN klub, 696 64 Tvarožná Lhota; Tel.: +420 518 337 008

www.inexsda.cz/bk, email: bkarpaty@inexsda.cz

Kdo: Vítek Hrdoušek (vit.hrdousek@seznam.cz), Milan Brožovič, Josef Lipka, Patrik Klazan